

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera, v právní věci žalobce M. R., zastoupeného Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem v Plzni, Na Jíkalce 13, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2003, čj. OAM-4786/VL-07-K01-2003, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 11. 2004, čj. 28 Az 3/2004 - 21,

t a k t o :

- I. **Kasační stížnost se zamítá.**
- II. **Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 11. 2004, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 27. 11. 2003, čj. OAM-4786/VL-07-K01-2003. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu nebyl stěžovateli udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu.

Krajský soud v Hradci Králové ve svých skutkových zjištěních vycházel z obsahu správního spisu, z něhož zjistil, že stěžovatel přicestoval do České republiky v roce 2001. Předtím pobýval v České republice již od roku 1998 do roku 2001, kdy pobyt krátce přerušil za účelem výměny pasu v Bělorusku. Z Běloruska vycestoval, protože si v roce 1998 vypůjčil velkou částku peněz na podnikání a svatbu své dcery, nemohl však peníze vrátit a vznikly mu problémy s věřitelem, který mu sdělil, že jeho dluhy budou stále narůstat o úroky a zároveň stěžovateli vyhrožoval zabitím. V České republice by si stěžovatel chtěl vydělat peníze na zaplacení dluhu. O azyl požádal, protože mu končí platnost víza a ve své vlasti by nebyl schopen dluhy zaplatit. V souvislosti se svými problémy s věřitelem se neobrátil na policii ve svém domovském státě, neboť ta je zkorumpovaná a ničemu by to nepomohlo. Stěžovatelem tvrzené důvody nepovažoval Krajský soud v Hradci Králové za důvody uvedené v ustanovení § 12 zákona o azylu. Krajský soud dospěl dále k závěru, že stěžovatel nenaplnil ani důvody uvedené v ustanovení § 13 zákona o azylu, upravujícím azyl za účelem sloučení rodiny ani důvody uvedené v ustanovení § 14 zákona o azylu, upravujícím azyl humanitární. Ustanovení o humanitárním azylu nedopadají na situaci stěžovatele žádajícího o poskytnutí azylu ve snaze o legalizaci pobytu v České republice po uplynutí platnosti pracovního víza, neboť stěžovatel přijel do České republiky za účelem vyššího výdělku a splacení svých závazků v Bělorusku. Dle § 91 zákona o azylu měl soud po provedeném dokazování za prokázané, že na žalobce se nevztahuje překážka vycestování z České republiky, neboť v jeho zemi původu mu nehrozí ohrožení života či svobody z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, ani nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu či ohrožení jeho života v důsledku válečného konfliktu. Konečně se na žalobce nevztahuje ani odstavec 3 citovaného ustanovení. Žalobce se v případě návratu obává útoku věřitele, o žádnou ochranu však ve své vlasti nepožádal a pouze uvedl, že by to bylo zcela zbytečné. Protože krajský soud shledal vydání napadeného správního rozhodnutí v souladu se zákony a neshledal žádných vad řízení, žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Včas podanou kasační stížností stěžovatel dovozoval naplnění důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to nesprávné právní posouzení otázky soudem v předchozím řízení. Stěžovatel, který nemohl vrátit vypůjčené peníze lichváři, se ocitl v pozici, kdy mu věřitel vyhrožuje a v době, kdy se stěžovatel nacházel v Bělorusku, byl lichvářem často kontaktován i na veřejnosti za účelem vymáhání půjčené částky a nepřiměřeně vysokých úroků. Stěžovatel je přesvědčen, že je ze strany svého věřitele pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, neboť mu tento lichvář mimo jiné znemožňuje se shromažďovat se svými přáteli či rodinou v Bělorusku na veřejnosti. Každá taková schůzka může skončit napadením stěžovatele ze strany lichváře. Stěžovatel krajskému soudu dále vytkl, že se dostatečně nevypořádal s otázkou, zda v daném případě byly splněny zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu a s ohledem na problémy, které způsobuje stěžovateli lichvář vymáhající

po stěžovateli půjčené částky a vysoké úroky i pod hrozbou použití fyzického násilí bylo na místě zvážit, zda stěžovateli neposkytnout ochranu před újmou na zdraví, popřípadě života, když takovéto ochrany se stěžovateli podle jeho přesvědčení v Bělorusku nedostane. Stěžovatel na území České republiky vede dosud spořádaný život a dává záruku toho, že pro Českou republiku nepředstavuje žádné bezpečnostní riziko. Pokud by stěžovatel postupoval při získávání povolení k pobytu na území České republiky v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, musel by tak učinit na území Běloruska, kde by byl vystaven nebezpečí újmy na svém zdraví. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení kasační stížnosti napadeného rozsudku krajského soudu. V rámci kasační stížnosti stěžovatel dále požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný správní orgán navrhl zamítnutí kasační stížnosti s tím, že stěžovateli nebere v potaz možnost krajského soudu zabývat se věcí stěžovatele pouze v mezích daných žalobními body. Krajský soud se nemohl vypořádat s tvrzením stěžovatele o pronásledování lichvářem na veřejnosti, protože stěžovatel v žalobě pouze obecně zpochybnil závěr žalovaného o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Tím méně je pak ve srovnání s žalobou důvodná kasační námitka o neudělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. K oprávněnosti žádosti stěžovatele o udělení azylu žalovaný odkázal ke správnímu spisu.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je stěžovatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mimo jiné, pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů, na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Ze správního spisu žalovaného správního orgánu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal žádost o udělení azylu dne 23. 9. 2003. K důvodům žádosti uvedl, že si v roce 1998 půjčil velkou částku peněz, kterou nemohl

včas vrátit a vznikly mu problémy s věřitelem. O azyl žádá, aby se nemusel vrátit, protože v Bělorusku by nevydělal tolik peněz a nevyrovnal by dluh, zároveň mu končí platnost víza. V případě návratu do vlasti mu nehrozí nic, pokud by vrátil dluh. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 30. 10. 2003 pak Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel naposledy opustil Bělorusko v srpnu roku 2001, protože dlužil větší částku peněz. Peníze si půjčil od lichvářů. Již před příjezdem do České republiky v roce 2001 byl stěžovatel na území České republiky od srpna roku 1998 do dubna 2001. Platné pracovní vízum měl stěžovatel do 30. 9. 2003. V období od dubna do května roku 2001, kdy byl stěžovatel v Bělorusku, se s věřiteli nesetkal. Stěžovatel by chtěl vrátit dluh, ale nemá peníze, z Běloruska odjel pouze proto, aby si vydělal na splacení dluhu. Na policii v místě bydliště se neobrátil, protože je zkorumpovaná a nepomohla by mu. K odchodu z Běloruska se rozhodl poté, kdy mu zavolał kamarád z České republiky s tím, že jsou v České republice ještě volná místa, že je zde dobrá práce a dobrá výplata.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uvedených v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že není důvodná. Stěžovatel především namítal, že by mu mohl svědčit některý z důvodů pro udělení azylu, protože je ze strany svého věřitele pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a věřitel mu znemožňuje shromažďovat se se svými přáteli či rodinou v Bělorusku na veřejnosti. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že toto tvrzení stěžovatel učinil poprvé v rámci kasační stížnosti, naopak v protokolu k žádosti o udělení azylu uvedl, že se se svým věřitelem setkal pouze dvakrát, skutečnosti tvrzené v kasační stížnosti stěžovatel dříve neuváděl. K těmto skutečnostem proto Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlížel. Mimo to Nejvyšší správní soud dodává, že i kdyby byl stěžovatel na veřejnosti ze strany věřitele vyzýván k uhrazení dluhu či jinak pronásledován, nejedná se o akt související s uplatněním politického práva stěžovatele, neboť v takovémto kontextu by relevantním pronásledováním mohlo být pouze pronásledování za samotný výkon práva shromažďování, o které se v případě stěžovatele zcela zjevně nejedná. K otázce udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu Nejvyšší správní soud konstatuje, že na udělení azylu podle tohoto ustanovení není právní nárok a rozhodnutí je závislé na volné úvaze správního orgánu. Ani v tomto případě nemůže správní orgán postupovat libovolně. Má-li však posoudit důvody hodné zvláštního zřetele, je třeba, aby žadatel takové důvody k posouzení alespoň předestřel. Žádné relevantní skutečnosti však stěžovatel v tomto směru v průběhu správního řízení neuvedl, a Krajský soud v Hradci Králové nemohl dojít k jinému závěru než k tomu, že výrok o neudělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je v souladu se zákonem. Navíc je zřejmé, že stěžovatel se svoji situací v Bělorusku nepokusil vůbec řešit a na státní orgány svého domovského státu se neobrátil. Tvrzená hrozící újma za situace, kdy stěžovatel s povšechným odkazem ke zkorumpovanosti policie tuto vůbec neoslovil, proto nemůže obstát.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledal naplnění důvodu kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., kasační stížnost podle ustanovení § 110 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. února 2005

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu